

Kraków

ODDZIAŁ PRZYGOTOWAWCZY W POLSKIEJ SZKOLE

Autor:

Urszula Majcher-Legawiec

Skład i łamanie:

Magdalena Kiwior

Wydawca:

Fundacja Wspierania Kultury i Języka Polskiego im. Mikołaja Reja
www.fundacjareja.eu

Copyright © Fundacja Wspierania Kultury i Języka Polskiego im. Mikołaja Reja

Kraków 2022

Urszula Majcher Legawiec

ODDZIAŁ PRZYGOTOWAWCZY W POLSKIEJ SZKOLE

Kraków, marzec 2022

Spis treści

UTWORZENIE ODDZIAŁU PRZYGOTOWAWCZEGO (OP)	4
1. Przyjęcie ucznia do szkoły i kwalifikacja do OP.....	4
2. Kryteria kwalifikacji do OP – komisja kwalifikacyjna.....	4
3. Liczba uczniów w OP.....	5
4. Obowiązki dyrektora szkoły – 8 kroków.....	5
5. Pytania i odpowiedzi.....	5

Co to jest oddział przygotowawczy (OP)?

Kto tworzy OP?

Jak zorganizować OP?

Dla kogo OP?

W jakich szkołach tworzy się OP?

NAUCZANIE PRZEDMIOTOWE W OP	7
1. Podstawa programowa w OP – dostosowania.....	7
2. Przykładowy tygodniowy wymiar zajęć dla OP w klasie I LO.....	8
3. Przykładowy podział godzin.....	8
4. Materiały dydaktyczne.....	8
5. Pomoc nauczyciela z zadaniami asystenta międzykulturowego (AM) – interaktywna mapa szkół w Krakowie zatrudniających AM.....	9
6. Tygodniowy minimalny wymiar obowiązkowych zajęć edukacyjnych.....	10
7. Pytania i odpowiedzi.....	10

Czego uczyć w OP?

Jak długo trwa nauka w OP?

NAUCZANIE JĘZYKA POLSKIEGO W OP	11
1. Nauczanie języka polskiego jako obcego/drugiego w OP (JPJO/2).....	11
2. Podstawa programowa do JPJO/2.....	11
3. OP funkcjonujące w szkołach w Krakowie – mapa.....	11
4. Pytania i odpowiedzi.....	12

Jakimi kryteriami kierować się przy przyjęciu ucznia przybywającego z zagranicy do szkoły?

Czy uczeń przybywający z zagranicy powinien uczyć się języka i kultury kraju pochodzenia?

ŚWIADECTWO SZKOLNE CZY ZAŚWIADCZENIE? – INTERPRETACJA PRAWNA	12
1. Przyjęcie i kwalifikacja ucznia do OP.....	12
2. Ocenianie, klasyfikowanie i promowanie ucznia w OP.....	13
3. Świadectwo szkolne – nie zaświadczenie!	13

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ LEKCJI JĘZYKA POLSKIEGO W OP – KLASA PIERWSZA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO..... 13

1. Cele kształcenia – wymagania ogólne..... 14

2. Treści nauczania – wymagania szczegółowe..... 14

3. Metody i formy pracy..... 15

4. Materiały/środki dydaktyczne..... 15

5. Przebieg zajęć..... 16

6. Proponowana forma kartkówki..... 18

7. Ocenianie..... 19

8. Klucz..... 19

MAPA ASYSTENTURY MIĘDZYKULTUROWEJ W KRAKOWIE

MAPA ODDZIAŁÓW PRZYGOTOWAWCZYCH W KRAKOWIE

UTWORZENIE ODDZIAŁU PRZYGOTOWAWCZEGO (OP)

1. Przyjęcie ucznia do szkoły i kwalifikacja do OP

Oddział przygotowawczy (OP) to szczególna forma organizacji kształcenia dla uczniów, którzy **NIE ZNAJĄ JĘZYKA POLSKIEGO** albo znają go **NA POZIOMIE NIEWYSTARCZAJĄCYM** do korzystania z nauki. Do oddziału przygotowawczego kwalifikuje się uczniów z doświadczeniem migracji, zarówno obywateli polskich, jak i cudzoziemskich.

Zanim uczeń przybywający z zagranicy zostanie zakwalifikowany do OP, przyjmowany jest do konkretnego rocznika (klasy) szkoły danego typu na podstawie §4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw.

O zakwalifikowaniu ucznia do OP decyduje zespół kwalifikujący powołany przez dyrektora szkoły, w której utworzono OP. W skład tego zespołu wchodzi dwóch nauczycieli oraz pedagog szkolny lub psycholog.

2. Kryteria kwalifikacji do OP – komisja kwalifikacyjna

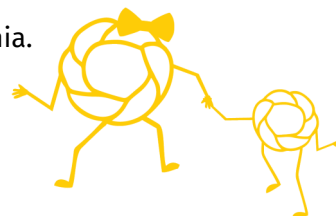
Ponieważ prawo polskie nie wskazuje żadnych innych kryteriów poza (nie)znajomością języka, zadaniem zespołu kwalifikacyjnego jest stwierdzić, że kandydat do OP nie zna języka polskiego lub zna go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki. W tym celu zespół może podjąć próbę oceny znajomości języka polskiego w formie rozmowy lub testu plasującego. Nie istnieją wystandaryzowane testy oceny znajomości języka polskiego dla dzieci. Ich brak wynika z faktu, że przygotowanie jednego, uniwersalnego i odpowiednio czułego testu plasującego w zasadzie nie jest możliwe. Aby test spełniał swoją rolę, musiałby uwzględniać między innymi takie wskaźniki, jak wiek ucznia (inny test należałoby przygotować dla dzieci nieumiejących pisać i czytać, inny dla uczniów młodszych, innych dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i inny dla uczniów szkół ponadpodstawowych), odległość typologiczną języków (inny test dla uczniów posługujących się językiem słowiańskim, inny dla uczniów posługujących się językami typologicznie odległymi od polskiego), wreszcie test taki musiałby być neutralny kulturowo (w tym np. uwzględniać takie różnice między językami, jak sposób użycia form grzecznościowych).

Z tego też powodu rekomenduje się, aby zespół kwalifikujący przeprowadził:

- analizę dotychczasowej biografii edukacyjnej ucznia (np. liczba lat nauki, znajomość innych języków obcych),
- rozmowę oceniając znajomość języka.

Kwalifikacja do OP powinna uwzględniać kraj pochodzenia ucznia/pierwszy język ucznia: uczniowie posługujący się językiem słowiańskim nie powinni uczyć się w OP razem z uczniami posługującymi się językami typologicznie odległymi od języka polskiego (np. z uczniami, dla których pierwszym językiem jest hiszpański czy wietnamski).

Zespół kwalifikacyjny powinien sporządzić protokół z posiedzenia.

3. Liczba uczniów w OP

W chwili obecnej na podstawie ROZPORZĄDZENIA MINISTRA EDUKACJI I NAUKI z dnia 10 marca 2022) r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierają naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw liczba uczniów w OP nie może przekraczać 25. W OP może natomiast uczyć się nawet jeden uczeń – prawo nie określa dolnego limitu.

W przypadku przyjęcia w trakcie roku szkolnego do szkoły znacznej liczby uczniów niemówiących po polsku, OP może być zorganizowany także w trakcie roku szkolnego.

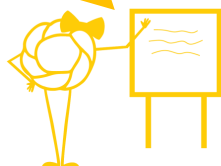

Minister Edukacji i Nauki zwiększył limit uczniów do 25. Tego rodzaju rozwiązanie nie uwzględnia specyfiki OP i faktu, że podstawowym procesem jest w nim nauka języka polskiego. Skuteczność tego procesu jest odwrotnie proporcjonalna do liczebności grupy: im większa grupa, tym mniejsze postępy.

4. Obowiązki dyrektora szkoły – 8 kroków

Obowiązki dyrektora
Przyjęcie ucznia do szkoły i zakwalifikowanie go do odpowiedniej klasy zgodnie z obowiązującym prawem.
Wstępna diagnoza, której celem jest ustalenie, czy zachodzi potrzeba utworzenia OP.
Podjęcie starań w celu utworzenia OP – uzyskanie zgody organu prowadzącego.
Powołanie zespołu kwalifikującego uczniów do OP (dwóch nauczycieli, pedagog lub psycholog).
Utworzenie OP w szkole.
Opracowanie aneksu do arkusza organizacji szkoły na dany rok – uwzględnienie zmian wynikających z utworzenia w szkole OP.
Opracowanie tygodniowego planu nauczania dla OP z uwzględnieniem ramowego planu nauczania dla klasy, do której uczeń został zakwalifikowany.
Przydzielenie obowiązków nauczycielom przedmiotowym. Uwaga: zadania wychowawcy realizuje nauczyciel klasy, do której uczeń został przyjęty.

OP to nie jest klasa wstępna! Klasa wstępna to forma organizacji nauki w szkołach dwujęzycznych. OP jest oddziałem w szkole ogólnodostępnej, w której nauka odbywa się w języku polskim. W OP uczniowie realizują treści podstawy programowej ogólnej po polsku, jednocześnie ucząc się języka polskiego. W klasach wstępnych uczniowie przygotowują się do kontynuowania nauki w oddziałach dwujęzycznych. Po ukończeniu klasy wstępnej, uczniowie kontynuują naukę w klasie pierwszej oddziału dwujęzycznego w szkole, w której uczęszczali do klasy wstępnej.

1.

5. Pytania i odpowiedzi

Co to jest oddział przygotowawczy (OP)?

Definicja oddziału przygotowawczego sformułowana została w art. 4 pkt 13 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082) – ustawa dostępna jest tutaj: [1.](#)

ODDZIAŁ PRZYGOTOWAWCZY to oddział szkolny dla osób podlegających obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki:
A. niebędących obywatelami polskimi,
B. będących obywatelami polskimi.

Uczniowie ci dotychczas pobierali naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw i NIE ZNAJĄ JĘZYKA POLSKIEGO albo znają go NA POZIOMIE NIEWYSTARCZAJĄCYM do korzystania z nauki.

W związku ze zmianą środowiska edukacyjnego i z różnicami kulturowymi uczniowie ci mogą wykazywać zaburzenia w komunikacji oraz trudności adaptacyjne. Z tego powodu proces i organizacja kształcenia powinny być DOSTOSOWANE DO ICH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI edukacyjnych.

Uwaga! Sprawdź Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach! Przeczytaj je i opracuj procedurę udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom z doświadczeniem migracji i uchodźstwa oraz ich rodzicom i nauczycielom.

Rozporządzenie dostępne jest tutaj:

Kto tworzy OP?

Organ prowadzący w porozumieniu z dyrektorem szkoły. Inicjatorem utworzenia OP może być dyrektor szkoły, który widzi taką konieczność po wstępnym rozpoznaniu potrzeb przyjętych do szkoły uczniów.

Jak zorganizować OP?

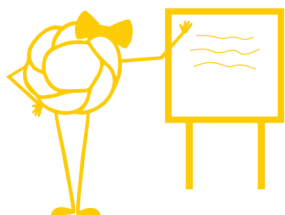
OP powinien być zorganizowany zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 165 ust. 16 pkt a więc na podstawie ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI I NARODOWEJ z dnia 23 sierpnia 2017 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1283 z późn. zm.) w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw – tekst jednolity obejmujący późniejsze zmiany dostępny jest tutaj: **1.**

Wskazane rozporządzenie określa warunki tworzenia, organizacji oraz działania OP w szkołach. Kluczowe zapisy znajdują się w § 16 rozporządzenia.

1.

W polskiej szkole jest równy dostęp do edukacji dla wszystkich dzieci! – osoby niebędące obywatelami polskimi podlegające obowiązkowi nauki, korzystają z nauki i opieki w publicznych szkołach ponadpodstawowych na warunkach dotyczących obywateli polskich do ukończenia 18 lat lub ukończenia szkoły ponadpodstawowej. (art. 165 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe).

W jakich szkołach tworzy się OP?

We wszystkich, poza tymi, które są zostały wskazane w art. 13. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe:

„Oddziału przygotowawczego nie organizuje się w szkołach artystycznych, szkołach specjalnych, szkołach sportowych, szkołach mistrzostwa sportowego, szkołach dla dorosłych, szkołach policyalnych i branżowych szkołach II stopnia”.

Dla kogo OP?

Tę kwestię reguluje art. 4 pkt 13 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe w treści definicji OP, a także art. 165 p. 7 i 9 tej samej ustawy, które ponadto wskazują, kto ma prawo do bezpłatnej nauki języka polskiego i jak długo może trwać ta nauka.

Dla kogo organizuje się OP?	Jak długo bezpłatna nauka języka polskiego?
Dla osób niebędących obywatelami polskimi, które podlegają obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki i które nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki.	<p>Bez ograniczeń czasowych – punktem odniesienia do podjęcia decyzji powinien być:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rezultat (uczeń zna język polski na poziomie wystarczającym do korzystania z nauki), • zdrowy rozsądek (do opanowania języka obcego na poziomie umożliwiającym samodzielność poznawczą trzeba najczęściej minimum 5 lat) • indywidualna diagnoza i ewaluacja kompetencji językowych i komunikacyjnych w zakresie stopnia opanowania języka edukacji szkolnej
Dla osób będących obywatelami polskimi, które podlegają obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki i które nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki.	<p>Limit uprawnienia do korzystania z bezpłatnej nauki – nie dłużej niż 12 miesięcy efektywnej nauki (a więc bez wakacji, ferii, przerw świątecznych itp.)</p>

Polscy uczniowie tzw. powracający, a więc tacy, którzy przez pewien czas uczyli się w systemie edukacji innego państwa, mogą korzystać z dodatkowej i bezpłatnej nauki języka polskiego tylko przez 12 miesięcy. Jest to przejaw nierównego traktowania uczniów pochodzenia polskiego w zakresie dostępu do praw. Ograniczenie uprawnienia wynika z założenia, że uczeń będący obywatelem polskim (kryterium administracyjne) nauczy się języka polskiego szybciej niż uczeń niebędący obywatelem polskim. Praktyka edukacyjna pokazuje, że do polskich szkół niejednokrotnie trafiają uczniowie, którzy – będąc obywatelami polskimi – nigdy nie mówili po polsku i nie znają tego języka. Z kolei zdrowy rozsądek podpowiada, że kryterium powinno mieć charakter merytoryczny (diagnoza kompetencji językowych i komunikacyjnych), a nie administracyjny.

NAUCZANIE PRZEDMIOTOWE W OP

1. Podstawa programowa w OP – dostosowania

Proces kształcenia w OP realizowany jest na podstawie programów obowiązujących w szkole. Nauczanie w OP wymaga dostosowania metod i form realizacji zajęć do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów.

Jedną z form dostosowania są włączenia uczniów OP do klas, do których zostali zakwalifikowani. Proces integracji ze środowiskiem przyjmującym nie może zostać odłożony w czasie. Integracji służyć będą nie tylko działania o takim charakterze, ale także stwarzanie okazji do kontaktu z rówieśnikami podczas lekcji, na które uczniowie będą chodzić razem. Doskonale sprawdzają się włączenia całościowe na takich przedmiotach, jak wychowanie fizyczne, plastyka, muzyka, informatyka czy zajęcia z wychowawcą i – obowiązkowo – język obcy nowożytny. W przypadku innych przedmiotów warto rozważyć włączenia częściowe i realizację podstawy programowej w części w OP i w część w klasie, do której został zakwalifikowany uczeń.

2. Przykładowy tygodniowy wymiar zajęć dla OP w klasie I LO

Na żółto zaznaczono przedmioty realizowane włączająco w klasie, do której uczeń został przyjęty.

Przedmiot	Włączająco w klasie ogólnodostępnej	W OP
Wychowanie fizyczne	2	-
Język angielski	5	-
Geografia	1	1
Informatyka	1	-
Zajęcia z wychowawcą	1	-
Matematyka	1	2
Historia	1	2
Biologia	-	1
Edukacja dla bezpieczeństwa	-	1
Fizyka	-	1
Chemia	-	1
Język polski	-	6
Język polski jako obcy/drugi	-	6
Razem:	12	21
Razem wszystkie godziny:	33	

3. Przykładowy podział godzin

	poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek
1.	WF (dz)	JĘZYK ANGIELSKI	WF (ch)		
2.	WF (dz)	JĘZYK ANGIELSKI	WF (ch)	MATEMATYKA	
3.	GEOGRAFIA	JPJO/2	MATEMATYKA	BIOLOGIA	JĘZYK ANGIELSKI
4.	HISTORIA	JĘZYK POLSKI	MATEMATYKA	EDB	HISTORIA
5.	FIZYKA	JĘZYK POLSKI	CHEMIA	JPJO/2	GODZ. Z WYCH.
6.	JPJO/2	GEOGRAFIA	HISTORIA	JĘZYK POLSKI	JĘZYK POLSKI
7.	JĘZYK POLSKI	JĘZYK POLSKI	JĘZYK ANGIELSKI	JĘZYK POLSKI	JĘZYK POLSKI
8.	JĘZYK POLSKI		JĘZYK ANGIELSKI	INFORMATYKA	

4. Materiały dydaktyczne

Ponieważ nie istnieją podręczniki do nauczania w OP, w praktyce oznacza to, że każdy nauczyciel uczący w takim oddziale przygotowuje dla uczniów materiały dydaktyczne w formie uwzględniającej ich znajomość języka polskiego. Nauczyciel przedmiotu jest – z perspektywy ucznia – nauczycielem uczącym w języku obcym. Dlatego też najskuteczniejszą metodą bę-

dzie CLIL – *Content and Language Integrated Learning* (zintegrowane nauczanie przedmiotowo-językowe). W metodzie tej nauczyciel jednocześnie uczy treści przedmiotowych i języka polskiego.

Nauczyciel uczący w OP na poziomie 1-3 (pierwszy etap edukacyjny) mogą korzystać z materiałów przygotowanych przez Fundację Wspierania Kultury i Języka Polskiego im. Mikołaja Reja dostępnych na stronie: **1.**

Nauczyciele matematyki uczący w OP mają możliwość skorzystania z materiałów przygotowanych przez Fundację Wspierania Kultury i Języka Polskiego im. Mikołaja Reja dostępnych na stronie: **2.**

- Najważniejsze cechy metody CLIL:
- praca w grupie, w parach,
  - odpowiedni dobór ćwiczeń uwzględniających różne typy inteligencji uczniów,
  - polisensoryczny przekaz treści przedmiotowych,
  - stosowanie materiałów opracowanych wizualnie,
  - stosowanie materiałów opracowanych glottodydaktycznie,
  - systematyczne nauczanie słownictwa przedmiotowego,
    - nauczanie po polsku, bez języka pośrednika,
    - zadawanie zadania domowego przed lekcją.

1.

2.

5. Pomoc nauczyciela z zadaniami asystenta międzykulturowego (AM) – interaktywna mapa szkół w Krakowie zatrudniających AM

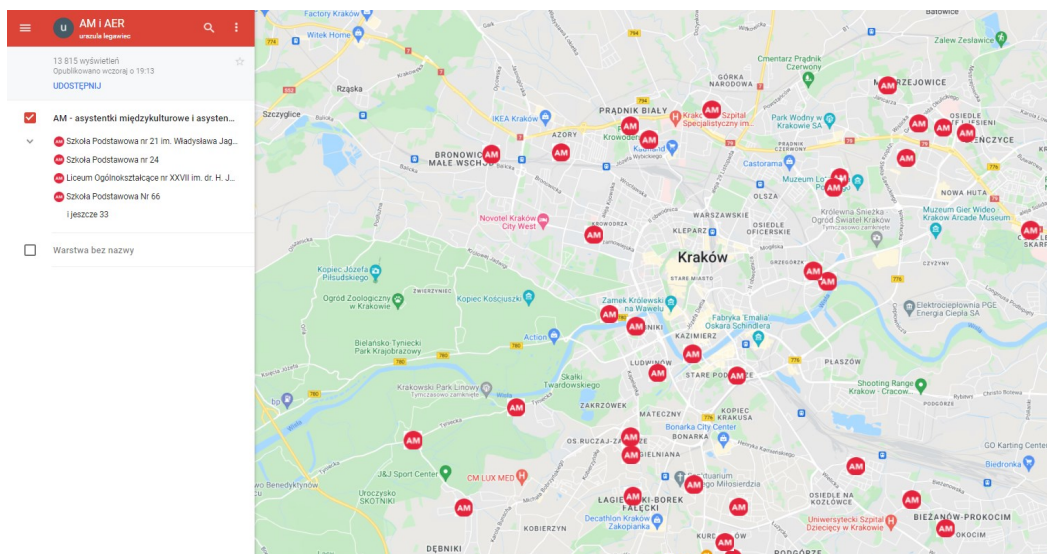
Nauczyciel w OP może być wspomagany przez osobę władającą językiem kraju pochodzenia ucznia, zatrudnioną jako pomoc nauczyciela i zwyczajowo nazywaną asystentem międzykulturowym (AM). Rola i zadania AM zostały opisane w publikacji „To ma sens! Asystentura międzykulturowa w wielokulturowym środowisku edukacyjnym” dostępnej tutaj: **3.**

W Krakowie każdy uczeń bez trudu może znaleźć szkołę, w której zatrudniony jest AM, dzięki interaktywnej i aktualizowanej na bieżąco mapie, która dostępna jest tutaj: **4.**

3.

4.

6. Tygodniowy minimalny wymiar obowiązkowych zajęć edukacyjnych

Tygodniowy wymiar obowiązkowych zajęć edukacyjnych w OP określony został w §15 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r.

Szkoła podstawowa	
Klasa	Liczba godzin tygodniowo
I, II, III	nie mniej niż 20 w każdej klasie
IV, V, VI	nie mniej niż 23 w każdej klasie
VII, VIII	nie mniej niż 25 w każdej klasie
Szkoła ponadpodstawowa	
wszystkie klasy	nie mniej niż 26

W OP dopuszcza się organizację w klasach łączonych na danym etapie edukacyjnym:

- w szkole podstawowej I-III, IV-VI i VII-VIII;
- w liceum I-II i III-IV;
- w technikum I-II i III-V.

Możliwość łączenia klas oznacza w praktyce, że nauczyciel przedmiotu realizuje w OP z uczniami nieznanymi języka polskiego dwie, a nawet trzy programy nauczania. Racjonalna ocena skuteczności takiej nauki wymaga rozważenia, czy łączenie klas w ramach jednego OP jest w praktyce edukacyjnej dobrym i efektywnym rozwiązaniem. Zdecydowanie rekomenduje się organizację OP dla klasy, nie dla etapu edukacyjnego.

Nauka w OP trwa rok, ale może być skrócona lub wydłużona na wniosek nauczycieli, pedagoga lub psychologa na podstawie decyzji rady pedagogicznej.

7. Pytania i odpowiedzi

Czego uczyć w OP?

Art. 11 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe mówi, że uczniowie w OP realizują naukę zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego.

Tę treść rozszerza ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI I NARODOWEJ z dnia 23 sierpnia 2017 r. (z późn. zm.) § 16 p. 3 rozporządzenia:

„Nauczanie w oddziale przygotowawczym jest prowadzone według realizowanych w szkole programów nauczania, z dostosowaniem metod i form ich realizacji do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów”.

W definicji OP ustawodawca zwraca uwagę, że proces i organizacja kształcenia wymaga dostosowania do potrzeb i możliwości edukacyjnych uczniów w OP, w szczególności poprzez odpowiednią organizację zajęć dydaktycznych oraz naukę języka polskiego.

Jak długo trwa nauka w OP?

Mówi o tym art. 13. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe:

„Okres nauki ucznia w oddziale przygotowawczym trwa do zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych w roku szkolnym, w którym uczeń został zakwalifikowany do oddziału przygotowawczego, z tym że okres ten w zależności od postępów w nauce ucznia i jego potrzeb edukacyjnych może zostać skrócony albo przedłużony, nie dłużej niż o jeden rok szkolny”.

OP może zostać utworzony w dowolnym momencie trwania roku szkolnego. Oznacza to, że uczeń może korzystać z nauki w OP cały rok szkolnym (jeśli OP utworzono we wrześniu) i potem jeszcze jeden rok szkolny, a więc w sumie dwa lata. Jeśli jednak OP utworzono w kwietniu, nauka w OP trwa do końca roku szkolnego, w którym utworzono OP i może zostać przedłużona na kolejny rok szkolny.

NAUCZANIE JĘZYKA POLSKIEGO W OP

1. Nauczanie języka polskiego jako obcego/drugiego w OP (JPJO/2)

W ramach tygodniowego wymiaru godzin przewidziano w OP także naukę języka polskiego – nie mniej niż 6 godziny tygodniowo. Fakt zakwalifikowania ucznia do OP nie odbiera mu prawa do bezpłatnej, dodatkowej nauki języka polskiego jako obcego w wymiarze minimum 2 i maksymalnie 5 godzin tygodniowo (w grupie lub indywidualnie) oraz do korzystania z zajęć wyrównawczych przez 12 miesięcy efektywnej nauki (bez wakacji, ferii i przerw świątecznych). Nie rekomenduje się jednak uruchamiania zajęć wyrównawczych w pierwszym roku nauki w szkole, kiedy uczeń nie zna jeszcze języka polskiego. Jest to prawo, które może być zrealizowane w dowolnym momencie.

2. Podstawa programowa do JPJO/2

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI I NARODOWEJ z dnia 23 sierpnia 2017 r. (z późn. zm.) wskazuje konieczność opracowania programu nauczania na podstawie ramowego programu kursów nauki języka polskiego dla cudzoziemców, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.).

Warto w tym momencie podkreślić, że jest to ramowy plan kursów nauki języka dla dorosłych. Nie zostały w nim uwzględnione zagadnienia ważne dla rozwoju językowego ucznia polskiej szkoły, dlatego też zdecydowanie lepszym punktem odniesienia dla nauczycieli opracowujących program nauczania jest „Program nauczania języka polskiego jako drugiego dla oddziałów przygotowawczych w szkole podstawowej” oprac. przez M. Pamutę-Behrens i M. Szymańską w ramach projektu MEN zrealizowanego przez Fundację Wspierania Kultury i Języka Polskiego im. Mikołaja Reja w roku 2019. Program i przykładowe materiały dydaktyczne dla OP znajdują się tutaj: [1.](#)

Nauczycielom uczącym uczniów z doświadczeniem migracji rekomendujemy przewodnik metodyczny M. Pamuty-Behrens i M. Szymańskiej „W polskiej szkole. Materiały do pracy z uczniami z doświadczeniem migracji” oraz szkolenia realizowane przez Fundację Reja dostępne tutaj: [2.](#)

3. OP funkcjonujące w szkołach w Krakowie – mapa [3.](#)

The image shows a screenshot of a Google Maps application. On the left, there is a search bar with the text "ODDZIAŁY PRZYGOT..." and a list of search results for preparatory classes in Krakow. The list includes various schools and their addresses. On the right, a map of Krakow is displayed with numerous red location markers indicating the locations of these preparatory classes. Three QR codes are positioned vertically on the right side of the map, labeled 1, 2, and 3, corresponding to the QR codes mentioned in the text.

4. Pytania i odpowiedzi

Jakimi kryteriami kierować się przy przyjęciu ucznia przybywającego z zagranicy do szkoły?

Zostało to określone w §2, §4, §6 i §11-§12 rozp. MEN z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw. W tym miejscu należy jednak podkreślić, że – mimo czytelnych zapisów w prawie – często popełniane są błędy polegające głównie na przyjęciu ucznia do klasy niższej, niż wynika to z uzyskanych informacji i przepisów prawa.

O zakwalifikowaniu ucznia do danej klasy decyduje LICZBA LAT NAUKI w kraju, z którego uczeń przybył (uznana na podstawie dokumentów lub oświadczenia rodzica lub pełnoletniego ucznia). Uczeń może być kwalifikowany także z uwzględnieniem WIEKU, co należy interpretować tak, że powinien uczyć się razem ze swoimi rówieśnikami. Jest to bardzo ważne kryterium psychologiczne – skierowanie ucznia dla klasy, w której uczą się uczniowie o dwa lub trzy lata młodszy, jest niedopuszczalne.

Nigdy o zakwalifikowaniu ucznia do klasy NIE DECYDUJE STOPIEŃ ZNAJOMOŚCI JĘZYKA POLSKIEGO!

Czy uczeń przybywający z zagranicy powinien uczyć się języka i kultury kraju pochodzenia?

Zdecydowanie TAK! Pozostawanie w kontakcie z kulturą kraju pochodzenia i posługiwanie się językiem ojczystym ma bardzo ważne znaczenie dla rozwoju ucznia, integralności jego osobowości i zachowania tożsamości. Język ojczysty, język domu często jest nazywany językiem serca. Stanowi wartość i nie powinien być w żaden sposób zagrożony. Z tego też powodu placówka dyplomatyczna lub konsularna kraju pochodzenia działająca w Polsce albo stowarzyszenie kulturalno-oświatowe danej narodowości mogą organizować w szkole, w porozumieniu z dyrektorem szkoły i za zgodą organu prowadzącego, naukę języka i kultury kraju pochodzenia, jeśli do udziału w tym kształceniu zostanie zgłoszonych co najmniej 7 uczniów. Warto więc inspirować uczniów do zgłaszania chęci uczenia się własnego języka. Dyrektor szkoły, w porozumieniu z placówką dyplomatyczną lub konsularną lub stowarzyszeniem, ustala dni tygodnia i godziny, w których może odbywać się w szkole nauka języka i kultury kraju pochodzenia. Szkoła udostępnia nieodpłatnie pomieszczenia i pomoce dydaktyczne na realizację naukę języka i kultury kraju pochodzenia. (§20-§22 rozp. MEN z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi...).

ŚWIADECTWO SZKOLNE CZY ZAŚWIADCZENIE? – INTERPRETACJA PRAWNA

1. Przyjęcie i kwalifikacja ucznia do OP

Uczeń przybywający z zagranicy jest przyjmowany do konkretnego rocznika (klasy) szkoły danego typu – §4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw, Dz.U. z 2017 r., poz. 1655.

W przypadku zakwalifikowania do oddziału przygotowawczego uczeń realizuje w nim obowiązek szkolny lub nauki na poziomie konkretnej klasy i w związku z tym podstawę programową w warunkach dostosowania procesu i organizacji kształcenia do jego potrzeb i możliwości edukacyjnych – art. 4 pkt 13 i art. 165 ust. 11 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, Dz. U. z 2018 r., poz. 996 ze zm.

2. Ocenianie, klasyfikowanie i promowanie ucznia w OP

Jednocześnie z oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w oddziale przygotowawczym oraz wydawania uczniom tego oddziału świadectw szkolnych nie zwalniają obowiązujące przepisy, a w szczególności: PO i ww. rozporządzenie MEN z dnia 23 sierpnia 2017 r., a ponadto rozdział 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, Dz.U. z 2018 r., poz. 1457 ze zm. „Ocenianie, klasyfikowanie i promowanie uczniów w szkołach publicznych” i rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych, Dz. z 2017 r., poz. 1534 i rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, Dz.U. z 2018 r., poz. 939.

W związku z tym ocenianie uczniów takiego oddziału następuje na zasadach określonych w statucie szkoły w części poświęconej wewnątrzszkolnemu ocenianiu uczniów, które może przewidywać odrębne zasady oceniania ucznia oddziału przygotowawczego, w tym oceny opisowe – art. 98 ust. 1 pkt 8 PO, art. 44i ust. 3 i 4 UoSO.

Klasyfikowanie i promowanie uczniów również następuje na tych samych zasadach, co w „zwykłym” oddziale szkoły. Potwierdza to pośrednio treść § 22 ust. 1 rozporządzenia MEN z dnia 23 sierpnia 2017 r., które stanowi, że stypendium MEN może być obniżone, jeżeli osoba niebędąca obywatelem polskim, której przyznano stypendium MEN, otrzymała średnią ze śródrocznych, rocznych lub semestralnych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych równą lub mniejszą od 3,00 lub otrzymała poprawną lub niższą śródroczną, roczną lub semestralną ocenę klasyfikacyjną zachowania.

3. Świadectwo szkolne – nie zaświadczenie!

Niedopuszczalne jest wydawanie jakichkolwiek zaświadczeń o ukończeniu nauki w roku szkolnym w oddziale przygotowawczym w miejsce wydania świadectwa szkolnego, ponieważ rozporządzenie MEN z dnia 26 kwietnia 2018 r. nie przewiduje wydania jakiegokolwiek zaświadczenia.

(Źródło: <https://nadzor-pedagogiczny.pl/porada/jestem-wicedyrektorem-w-szkole-podstawowej-gdzie-o/11275>).

PRZYKŁADOWY SCENARIUSZ LEKCJI JĘZYKA POLSKIEGO W OP – KLASA PIERWSZA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

©Urszula Majcher-Legawiec

Podstawa programowa	język polski, III etap edukacyjny, 4-letnie liceum ogólnokształcące, klasa pierwsza, lekcja zaplanowana dla oddziału przygotowawczego
---------------------	---

Homer, „Iliada”. Pojedynek Hektora z Achillesem.
Odtwarzamy plan wydarzeń. Charakteryzujemy bohaterów.

1. Cele kształcenia - wymagania ogólne

Cele kształcenia określone w podstawie programowej zaplanowane i możliwe do realizacji w grupie uczniów o ograniczonej znajomości języka polskiego.

Kształcenie literackie i kulturowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie dojrzałości intelektualnej, emocjonalnej i moralnej uczniów. 2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii. 3. Budowanie systemu wartości na fundamencie prawdy, dobra i piękna oraz szacunku dla człowieka. 4. Kształcenie umiejętności rozpoznawania i wartościowania postaw budujących szacunek dla człowieka (np. wierność, odpowiedzialność, umiar) oraz służących budowaniu wspólnot: państwowej, narodowej, społecznej (np. patriotyzm, sprawiedliwość, obywatelstwo, szlachetność, walka, praca, odwaga, roztropność).
Kształcenie językowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzbogacanie umiejętności komunikacyjnych, stosowne wykorzystanie języka w różnych sytuacjach komunikacyjnych.
Tworzenie wypowiedzi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych sądów, argumentacji i udziału w dyskusji.
Samokształcenie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji, w tym zasobów cyfrowych, oceny ich rzetelności, wiarygodności i poprawności merytorycznej. 2. Rozwijanie umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną w poszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu pozyskanych informacji.

2. Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Określone z uwzględnieniem poziomu znajomości języka polskiego uczniów oraz typologicznej odległości języka kraju pochodzenia ucznia (podział na kraje nie-słowiańskie i słowiańskie).

Kształcenie literackie i kulturowe	<p>Uczniowie z krajów nie-słowiańskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wiedzą kim był Homer, • potrafią przypisać twórcę do odpowiedniej epoki literackiej, • znają fragment <i>Iliady</i> (<i>Pojedynek Hektora z Achillesem</i> – na podstawie fragmentu filmu Wolfganga Petersena „Troja”), • rozpoznają głównych bohaterów występujących we fragmencie (Hektor, Achilles, Priam, Parys, żona Hektora – Andromacha), • wiedzą, że <i>Iliada</i> to epos – gatunek należący do epiki • rozumieją znaczenie pojęć: bohater, bohater wyidealizowany, bohater pozytywny, bohater negatywny, • rozumieją, że wojna jest zła, • rozróżniają określenia nazywające cechy bohatera pozytywnego i negatywnego, • charakteryzują bohaterów pojedynku przypisując od nich odpowiednie informacje, • znają kompozycję <i>Iliady</i> (podział na pieśni), • wiedzą, że analizowany fragment to <i>Pieśń XXII</i>. <p>Uczniowie z krajów słowiańskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spełniają wymagania określone dla uczniów i uczennic z krajów nie-słowiańskich, a ponadto: • redagują samodzielnie i zapisują krótką informację na temat Homera • wyjaśniają relacje rodzinne pomiędzy głównymi bohaterami w omawianym fragmencie (Hektor – syn Priama, Priam – ojciec Hektora, Parysa i Kasandry, itd.), • redagują samodzielnie i zapisują krótką informację wyjaśniającą co to jest epos, • uzasadniają tezę, że wojna jest zła, • nazywają cechy bohatera pozytywnego i negatywnego, • charakteryzują bohaterów pojedynku korzystając z przygotowanej listy informacji o bohaterach.
---	---

Kształcenie językowe	<p>Uczniowie z krajów nie-słowiańskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznają/wskazują przymiotniki opisujące cechy i postawę bohatera, • odtwarzają przebieg akcji, porządkując przygotowane przez nauczyciela informacje, • wyrażają swoją akceptację lub sprzeciw stosując odpowiednią strukturę językową, • rozumieją znaczenie frazeologizmu <i>pięta Achillesa</i> odpowiadając na pytanie: <i>Co jest twoją piętą Achillesa?</i> <p>Uczniowie z krajów słowiańskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spełniają wymagania określone dla uczniów i uczennic z krajów nie-słowiańskich, a ponadto: • nazywają cechy opisujące bohatera i jego postawę, korzystając z przygotowanej listy informacji o bohaterach, • odtwarzają przebieg akcji z pamięci, • biorą udział w dyskusji i wyrażają swoje stanowisko odpowiednio je argumentując, • podają wyjaśnienie frazeologizmu <i>pięta Achillesa</i>.
Tworzenie wypowiedzi	<p>Uczniowie z krajów nie-słowiańskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyrażają zgodę lub sprzeciw w dyskusji (<i>zgadzam się z..., nie zgadzam się z...</i>) • potrafią przedstawić swoją opinię sformułowaną w odpowiedzi na pytanie, wykorzystując zwrot <i>moim zdaniem...</i> lub <i>myślę, że...</i> <p>Uczniowie z krajów słowiańskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spełniają wymagania określone dla uczniów i uczennic z krajów nie-słowiańskich, a ponadto: • potrafią uzasadnić swój sprzeciw i/lub zgodę (sformułować argumenty wykorzystując zwrot <i>dlatego, że..., lub bo..., ponieważ...</i>).
Samokształcenie	<p>Uczniowie z krajów nie-słowiańskich i słowiańskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korzystają ze słownika dwujęzycznego tradycyjnego i online, • korzystają z zasobów cyfrowych w swoim języku, • potrafią wyszukać potrzebną informację w zasobach cyfrowych po polsku i porównać jej treść z informacją w swoim języku, • rozwijają umiejętność efektywnego postępowania się technologią informacyjną w poszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu pozyskanych informacji, • redagują krótkie informacje po polsku, wykorzystując wiarygodne zasoby cyfrowe po polsku.

Lektura obowiązkowa

Homer, „Iliada” (fragment *Pojedynek Hektora z Achillesem*)

Czas trwania lekcji: 2x45 minut

3. Metody i formy pracy

- CLIL – zintegrowane nauczanie językowo-przedmiotowe (w tym przypadku językowo-literackie)
- JES-PL – język edukacji szkolnej
- funkcjonalne i okazjonalne nauczanie gramatyki języka polskiego oraz przydatnych struktur komunikacyjnych (zdań, zwrotów, frazeologizmów itp.),
- praca w parach,
- przekład intersemiotyczny.

4. Materiały/środki dydaktyczne

- fragment filmu Wolfganga Petersena „Troja” dostępny na: **1.**
- słowniki dwujęzyczne tradycyjne lub online,
- „Iliada” Homera (fragment *Pieśni XXII - Pojedynek Hektora z Achillesem*),
- fiszki z nowym słownictwem przygotowane przez nauczyciela,
- informacje nazywające wydarzenia składające się na scenę pojedynku.

1.

5. Przebieg zajęć

Faza wprowadzająca – przygotowanie językowe

[ok. 20 minut]

1. Nauczyciel sprawdza zadanie domowe - uczniowie przygotowali słowniki dwujęzyczne takich pojęć, jak: dzieło, autor, epik, epika, pojedynek, walczyć, walka, zabijać/zabić, ginąć/zginąć, umierać/umrzeć, zemsta, epos, twórca, pisarz, poeta, wspaniały, szlachetny, honor, odwaga, bohater, bohater wyidealizowany, pozytywny, negatywny, przystojny, waleczny, porywczy, arogancki, mściwy, rodzina, ojciec, matka, syn, córka, siostra, brat, kuzyn, kuzynka, żona, mąż, wspaniały mąż, idealny ojciec, dobry syn, opis, osoba.
2. Uczniowie głośno odczytują przetłumaczone słowa, nauczyciel poprawia wymowę, jeśli zachodzi taka konieczność.
3. Uczniowie pracują w parach przyporządkowują słowa do kategorii: LITERATURA, OPIS OSOBY (CHARAKTERYSTYKA), PROCES (AKCJA), RODZINA. (słowa można przepisywać do odpowiednich kolumn, albo przyporządkowywać do kategorii słowa przygotowane przez nauczyciela w formie fiszek).

Faza właściwa – podanie tematu lekcji i realizacja zaplanowanych treści

[ok. 50 minut]

1. Kim był HOMER?

Uczniowie szukają portretu Homera w internecie i informacji w swoim języku. Nauczyciel zapisuje na tablicy krótką informację stanowiącą odpowiedź na pytanie. (Np. Homer – twórca literatury greckiej, pisarz, autor *Iliady* i *Odysei*). Analizując dostępne w sieci portrety Homera, nauczyciel może podać informację, że prawdopodobnie Homer był ślepcem/nie widział.

2. Co to jest *ILIADA*?

Nauczyciel zadaje pytanie uczniom i na podstawie ich odpowiedzi, wspólnie z nimi, zapisuje na tablicy odpowiedź, np. *Iliada* – dzieło Homera, epos grecki. Temat *Iliady* to wojna trojańska.

(Do tej definicji uczniowie powrócą pod koniec lekcji, żeby uzupełnić informacje o bohaterach *Iliady*).

3. Wspólne oglądanie fragmentu filmu Wolfganga Petersena "Troja" – Pojedynek Hektora z *Achillesem*:

- pierwsze oglądanie – bez komentarza nauczyciela, po filmie nauczyciel zadaje pytanie o treść filmu (oczekiwania odpowiedź: pojedynek);
- drugie oglądanie – nauczyciel nazywa i pokazuje bohaterów występujących we fragmencie, np. to jest Hektor, Achilles, ojciec Hektora – Priam, brat Hektora – Parys, żona Hektora – Andromacha oraz nazywa wydarzenia i pokazuje je na ekranie i gestami, np. brama Troi otwiera się, Hektor wychodzi, brama Troi zamyka się, Hektor i Achilles rozmawiają, Hektor proponuje zasadę *fair play*, Achilles mówi, że chce walczyć i zabić Hektora, bohaterowie zaczynają pojedynek, bohaterowie walczą (walka), Achilles zabija Hektora, Hektor ginie;
- nauczyciel zapisuje wyrażenia i zwroty opisujące wydarzenia na tablicy, uczniowie kolejno odczytują je na głos (korekta wymowy, jeśli zachodzi konieczność),
- trzecie oglądanie – uczniowie oglądając, nazywają wydarzenia i osoby wskazywane przez nauczyciela.

4. Uczniowie, pracując w parach, odpowiadają na pytanie: *jaki jest Achilles, jaki jest Hektor?* Korzystają ze słownika przygotowanego w ramach zadania domowego. W miarę możliwości należy połączyć uczniów z krajów nie-słowiańskich ze słowiańskimi.
5. Uczniowie odczytują informacje. Nauczyciel prosi uczniów z krajów słowiańskich o krótką argumentację – np. *dlaczego uważasz, że Hektor był waleczny? dlaczego uważasz, że Achilles był mściwy?* Nauczyciel prosi uczniów z krajów nie-słowiańskich o odpowiedź na pytania, np. *czy zgadzasz się, że Hektor był mściwy? czy zgadzasz się, że Achilles był przystojny?*
6. Bohaterowie Iliady
Uczniowie oglądają fragment po raz czwarty i zapisują podawane przez nauczyciela imiona bohaterów oraz stopnie pokrewieństwa. Po obejrzeniu fragmentu uczniowie wraz z nauczycielem opracowują schemat pokrewieństwa (nauczyciel zapisuje imiona i stopień pokrewieństwa na tablicy, np. Priam – ojciec Hektora i Parysa, także Kasandry (nie występuje w filmie), Hektor – syn Priama, brat Parysa i Kasandry, mąż Andromachy, ojciec, itd.). Uczniowie z krajów słowiańskich wyjaśniają stopnie pokrewieństwa, uczniowie z krajów nie-słowiańskich odczytują informacje z tablicy.
7. Uczniowie wracają do zredagowanej już informacji o Iliadzie i dopisują sekcję „bohaterowie” (listę bohaterów występujących w eposie).
8. Nauczyciel prosi uczniów o znalezienie w sieci informacji wyjaśniających w ich języku co to jest *pięta Achillesa*. Precyzuje, że jest to określenie metaforyczne, podaje przykład. Pyta uczniów: *jaka jest twoja pięta Achillesa* lub: *co jest twoją piętą Achillesa?* Uczniowie formułują odpowiedź, Nauczyciel prosi uczniów z krajów ukraińskich o podanie uzasadnienia. Takie próby mogą też podjąć uczniowie z krajów nie-słowiańskich.

Faza podsumowująca [ok. 15 minut]

[ok. 15 minut]

1. Nauczyciel wyjaśnia, co należy zapamiętać z lekcji. Wspólnie z uczniami powtarza najważniejsze informacje, dotyczące takich haseł/tematów, jak: Homer, Iliada, charakterystyka Hektora i Achillesa, przebieg wydarzeń w scenie pojedynku, kto jest kim w eposie i co to znaczy *pięta Achillesa*. Nauczyciel dba o aktywny udział uczniów w tej powtórce, zadaje pytania, pozwala na każdą formę odpowiedzi (także pozawerbalną, jeśli taka jest potrzeba ucznia). Uczniowie pracują w parach: uczniowie z krajów słowiańskich odtwarzają z pamięci plan wydarzeń przedstawionych w oglądanym fragmencie filmu, uczniowie z krajów nie-słowiańskich układają wydarzenia zapisane na kartkach przygotowanych przez nauczyciela w odpowiedniej kolejności.
2. Nauczyciel zadaje zadanie domowe: proszę poszukać w swoim języku następujących informacji:
  - kim była Helena,
  - co to jest (był) koń trojański,
  - oraz informacji na temat wojny trojańskiej.

Proszę poszukać odpowiednich informacji także po polsku i zapisać krótko najważniejsze słowa odnoszące się do tych trzech haseł (Helena, koń trojański, wojna trojańska).
3. Nauczyciel zapowiada sprawdzenie wiedzy na następnej lekcji (kartkówka). Informuje, na co będzie zwracał uwagę: plan wydarzeń pojedynku Hektora z Achillesem, charakterystyka bohaterów i informacja na temat tego, kim był Homer.

Zakończenie, zanurzenie w języku [ok. 5 minut]

[ok. 5 minut]

1. Uczniowie oglądają po raz ostatni fragment filmu, podczas którego nauczyciel czyta wybrane fragmenty *Pieśni XXII Iliady*, dbając o to, aby treść czytanego tekstu odpowiadała wydarzeniom w filmie. Nauczyciel może wskazywać wybrane elementy na ekranie. Celem tego fragmentu jest zanurzenie w języku. Uczniowie nie muszą rozumieć każdego słowa w tekście. Dodatkowym zadaniem może być liczenie przez uczniów słów, które rozpoznają (uczniowie np. stawiają kreski, jeśli znają usłyszane słowo; trudniejsza wersja – uczniowie zapisują słowa, które znają).

Fragmenty proponowane do czytania (tempo należy dostosować do akcji filmu):

Obaj szli wzajem ku sobie, a gdy spotkali się z bliska,
pierwszy rzekł Hektor potężny o hełmie wiejącym kitami:

"Synu Peleusa, już dłużej nie będę przed tobą uciekał.

(...) Zwycięzę ciebie lub zginę.

Ale w pierw zawezwijmy bogów (...).

(...)

Spojrzał na niego złym okiem i rzekł szybkonogi Achilles:

"Ty mi, przekłety Hektorze, o żadnych układach nie gadaj!

(..) Dziś mi za wszystkie zapłacisz

smutki po mych towarzyszach, których swą włócznią przebiłeś".

Tak powiedział i cisnął z sił całych włócznię przed siebie

ciężką rzucającą długi. (...)

(...)

Tak powiedział i włócznię ciężką rzucającą długi

cisnął, o włos nie chybiając, w sam środek tarczy Pelidy.

Włócznia odbita od tarczy upadła z daleka.

(...)

(...) zaraz wy dobył miecz wyostrzony,

który u boku mu zwiisał, błyszczący, ciężki, ogromny.

(...)

Skoczył zarazem Achilles, a gniew przepętniał mu serce
niepokromiony i dziki.

(...)

Tylko, gdzie dwa obojczyki od ramion łączą się z szyją,
gardło widniało, przez które uchodzi dusza najszybciej.

Tam, gdy nacierał nań Hektor, wbił ostrze boski Achilles.

6. Proponowana forma kartkówki

.....
(imię i nazwisko)

1. Pojedynek Hektora z Achillem. Plan wydarzeń (akcji).

_____/4

- ___ brama Troi zamyka się
- ___ Achilles mówi, że chce walczyć i zabić Hektora
- ___ Hektor i Achilles rozmawiają
- ___ bohaterowie zaczynają pojedynek
- ___ Achilles zabija Hektora
- ___1_ Hektor wychodzi z bramy

- ___ Hektor ginie
- ___ Hektor proponuje zasadę *fair play*
- ___ bohaterowie walczą (walka)

2. Charakterystyka bohaterów: jaki jest Achilles i jaki jest Hektor? _____/5

arogancki, szlachetny, mściwy, przystojny, waleczny, okrutny, porywczy, dobrym mężem

Hektor jest: _____

Achilles jest: _____

3. Kto to był HOMER? _____/6

7. Ocenianie

Liczba punktów	Ocena	Twoja ocena
14 - 15 punktów	bardzo dobry (piątka)	
12 - 13 punktów	dobry (czwórka)	
10 - 11 punktów	dostateczny (trójka)	
8 - 9 punktów	dopuszczający (dwójka)	
0 - 7 punktów	niedostateczny (jedyńska)	

8. Klucz

RAZEM _____/15

1. [0,5 punktu za każde dobre połączenie]

- _2_ brama Troi zamyka się
- _5_ Achilles mówi, że chce walczyć i zabić Hektora
- _3_ Hektor i Achilles rozmawiają
- _6_ bohaterowie zaczynają pojedynek
- _8_ Achilles zabija Hektora
- _1_ Hektor wychodzi z bramy
- _9_ Hektor ginie, umiera
- _4_ Hektor proponuje zasadę *fair play*
- _7_ bohaterowie walczą (walka)

2. [0,5 punktu za każdą dobrze dopasowaną informację]

Hektor jest: arogancki, mściwy, przystojny, waleczny, okrutny, porywczy

Achilles jest: szlachetny, przystojny, waleczny, dobrym mężem

3. [1 punkt za każdą poprawną informację, nie oceniamy formy]

Homer – grecki twórca, pisarz, epik, autor eposu Iliada i Odyseja, ślepiec

**Koalicja
Otwarty Kraków**

**Otwarty
Kraków**